

Література

1. Ахметова Г. Д. Текст как явление культуры / Г. Д. Ахметова // Гуманитарный вектор. – № 3. – Чита: Забайкальский гос. гуманитар.-пед. ун-т им. Н. Г. Чернышевского, 2008. – С. 46 – 49.

2. Carrel P. L. Fostering interactive language reading. – Baltimore : MN. Outline, 1987. – 169 p.

Жанна Гончарова. Формирование навыков работы с текстом на иностранном языке.

В статье рассматриваются разные виды чтения и предлагаются типы заданий, направленных на формирование навыков работы с текстом. Выделены основные виды чтения, которые используют на занятиях по иностранному языку в ВУЗе, а также приведены примеры работы с иноязычным текстом.

Ключевые слова: *иноязычный текст, просмотровое чтение, ознакомительное чтение, изучающее чтение, навыки чтения.*

Zhanna Goncharova. The formation of reading skills with the text in foreign language.

Different types of reading are observed and some assignments to develop reading skills are offered. The main types of reading used at foreign language classes are determined and the examples of working with the foreign text are given.

Keywords: *foreign text, scanning and skimming, reading skills, familiarizing reading.*

Стаття надійшла до редакційної колегії 26.10.2016

УДК 378.147:811.111

© Гончарова О. М., 2016

Гончарова Оксана Миколаївна

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

ІНТЕРАТИВНІ МЕТОДИ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглядаються особливості застосування інтерактивних методів навчання на заняттях з англійської мови, наводяться їх приклади та аналізуються засоби їх використання.

Ключові слова: *інтерактивне навчання, мультимедійні засоби, мозковий штурм, робота в групі, круглий стіл, рольова гра.*

В науковій літературі під інтерактивним навчанням розуміють навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного

вирішення навчальних завдань, розвитку особистісних якостей студентів. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор. Воно сприяє формуванню навичок та вмінь, створенню атмосфери співробітництва [6, с. 7].

Останнім часом зацікавленість науковців інтерактивними технологіями, зокрема їх можливостями для розвитку творчого потенціалу студентів, зростає. Цьому питанню присвячені праці вітчизняних та зарубіжних методистів: М. В. Кларін, О. І. Пометун і Л. В. Пироженко, О. І. Когут та інші, які стверджували, що інтерактивні технології в освіті є важливим елементом для навчання і розвитку. Слово «інтерактив» запозичене з англійської мови («interact», де «inter» – взаємний і «act» – діяти). Таким чином, «інтерактивний» – здатний до взаємодії та діалогу [7].

Особлива цінність інтерактивного навчання в тому, що студенти вчаться ефективній роботі в колективі. Інтерактивне навчання сприяє не тільки формуванню цінностей, навичок і вмінь, а й створенню атмосфери співпраці, взаємодії, дозволяє педагогу стати справжнім лідером навчального колективу [1, с. 2-4].

Метою статті є виявити зміст і особливості впровадження інтерактивних технологій навчання в освітній процес вищих навчальних закладів. У сучасних умовах розвитку нашої держави проблема інтерактивного навчання активно розробляється як в теоретичному, так і в методологічному аспектах. Сузь інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх студентів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання в співпраці), де і студент і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання» [4, с. 9]. Таке взаємонавчання передбачає чітко спланований очікуваний результат навчання; окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють процес пізнання; умови і процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів [5, с. 23].

Існує багато видів інтерактивної діяльності. В цій статті ми більш детально розглянемо дискусію.

Корисним видом діяльності є створення дискусій іноземною мовою, тематика яких може бути різноманітною. Доцільно створювати професійно-орієнтовані дискусії, прив'язуючи їх до майбутньої спеціальності студентів та застосовуючи відповідну спеціалізовану лексику. За основу таких обговорень можна брати інформацію з прочитаних текстів та статей за професійним спрямуванням. Викладач бере на себе роль організатора спілкування, формулює питання, звертає увагу на оригінальні думки учасників, суперечливі питання,

допомагає у розв'язанні напружених моментів, що виникають під час дискусії.

На етапі планування дискусії викладач обирає і формулює тему (таким чином, щоб тема містила розбіжні точки зору, протиріччя), планує способи контролю і способи стимулювання активності учасників. Також фіксуватимуться запропоновані ідеї, та необхідне для цього обладнання. У ході проведення дискусії роль педагога є важливою і близькою до ролі посередника.

Викладач повинен бачити існуючі різні точки зору на проблему, мати власну аргументовану думку, вміти зробити висновки й оцінити досягнення проведеної дискусії. На заняттях з іноземної мови можна використовувати різні прийоми введення у дискусію:

- 1) пред'явлення проблемної ситуації;
- 2) постановка проблемних питань;
- 3) перегляд відео-сюжету;
- 4) рольова презентація ситуації;
- 5) вибір учасниками однієї з кількох представлених точок зору.

Оскільки характерним для дискусії є зіткнення різних точок зору, позицій, дискусія повинна сприяти виникненню альтернативних думок, шляхів вирішення проблеми. Тому викладач має оволодіти «провокаційними» прийомами ведення дискусій, що стимулюють активність студентів. Так, у ході обговорення проблеми викладач може наводити альтернативну точку зору, акцентувати інший підхід. Іншим ефективним прийомом є «доведення до абсурду», коли викладач погоджується з висловленими твердженнями, а потім робить нелогічний, абсурдний висновок. Прийом «твердження-провокація» – висловлення думки, яке викличе бурхливу реакцію і незгоду учасників дискусії, що приведе до бажання спростувати висловлювання і викласти іншу точку зору.

Розглянемо докладніше сучасні дискусійні форми, які найбільше відповідають меті формування іншомовної компетенції у говорінні, оволодіння якою необхідно для майбутніх фахівців. «Мозковий штурм» / метод «колективного мозку» (brain storming) – вільна форма дискусії, ефективний спосіб швидкого включення усіх членів колективу в обговорення. Викладач повідомляє тему, мету, правила та критерії оцінювання висловлювань. Далі обираються або призначаються експерти і секретар (секретарі), які фіксуватимуть думки учнів. Викладач повідомляє ситуацію, яку слід обговорити. Наприклад, «Dear students! Soon we'll celebrate the New Year! What could we do to organize the unforgettable party?» Умовою проведення «мозкового штурму» є доброзичливість викладача, відсутність критики ідей студентів. Кожен студент виступає з короткою діловою пропозицією у довільній формі, будь-які пропозиції фіксуються

секретарями (експерти допомагають секретарям стисло сформулювати думку). Педагог підтримує «мозковий штурм» підбадьорюючими й констатуючими репліками. Пропозиції студентів не обговорюються, не критикуються, не оцінюються, лише стисло фіксуються. Схвалюються навіть найоригінальніші ідеї. Студенти можуть комбінувати ідеї інших, змінювати їх, покращувати. Можна відмовитись від власної ідеї, зайняти позицію іншого студента та вдосконалити його ідею. Кожен учень висловлюється багато разів, але час одного виступу – не більше однієї хвилини. На заключному етапі проведення «мозкового штурму» складається відредагований список ідей, всі ідеї оцінюються, аргументуються, обираються найоптимальніші ідеї, оцінюється діяльність «експертів», «секретарів» і «доповідачів». Проведення «мозкового штурму» може завершитись групуванням пропозицій, визначенням критеріїв для оцінки кожної групи ідей та укладанням таблиці.

Інша ефективна технологія, що може бути застосована для формування іншомовної компетенції у говорінні, це «круглий стіл». Така технологія являє собою бесіду, в якій на рівних беруть участь 10-15 учнів. Скерує бесіду за столом ведучий (не обов'язково викладач). Мета «круглого столу» не передбачає повне вирішення проблеми, а, скоріше, є обговоренням, збором інформації, осмисленням, пошуком шляхів визначення проблеми, узгодженням існуючих точок зору. Суттєвою умовою такого виду дискусії є наявність дійсно круглого столу, за яким учасники мають можливість бачити один одного, що стимулює мовленнєву активність, приводить до збільшення кількості висловлювань, заохочує використання невербальних засобів спілкування (міміка, жести).

Зараз набуває поширення поняття «симуляції» або «імітації». В імітаційних іграх спостерігається копіювання, відтворення, імітація явищ навколишньої дійсності, подій, що представлені у вигляді певних дій. Симуляції є більш складними іграми, що представляють собою в спрощеному варіанті діяльність громадських, соціальних інститутів.

Застосування ігор в освітньому процесі сприяє активізації студентів у процесі пізнання, розвитку пізнавального інтересу до матеріалу, що вивчається, оволодіння знаннями, вміннями та навичками з дисциплін. Вони сприяють створенню позитивної психологічної атмосфери в колективі. У грі закладені величезні виховні можливості. Використання ігор сприяє формуванню навичок міжособистісного спілкування, розвитку комунікативних здібностей, виробленню навичок роботи в малих групах, формуванню умінь самостійного мислення, формуванню терпимого відношення до слів, думок, дій інших, студенти отримують практичний досвід діяльності у різних ситуаціях тощо.

Рольова гра – процес, у якому учасникам пропонується «зіграти» іншу людину в уявній ситуації. Учасники рольових ігор можуть виконувати різноманітні ролі, при цьому їхнім завданням є вирішення проблемної ситуації. Саме серії проблемних завдань відкривають можливості використання іноземної мови для повсякденного спілкування, а також для вирішення професійних завдань. Забезпечуючи формування відповідних видів мовленнєвої діяльності, вони допомагають реалізувати основну функцію вивчення іноземної мови у немовному ВНЗ – формування у студентів професійної комунікативної компетенції. Створюючи проблемні ситуації, викладачеві слід слідкувати, щоб завдання відповідали рівню наявних знань та інтелектуальних можливостей студентів, не були стереотипними, відображали реальні ситуації професійної діяльності, подавали проблему під несподіваним кутом зору, а також були пов'язані з темою заняття, текстом, який вони читали, граматику, яку вони опрацьовували. Виконуючи такі завдання, студенти можуть практично осмислити інформацію, подану в тексті, активізувати лексичний та граматичний матеріал.

Перевага рольової гри над іншими методами навчання полягає в тому, що надто сором'язливим і непевним у собі студентам легше говорити, «сховавшись» за роль. Відповідно знімається психологічна напруга учасників гри, підвищується їх комунікабельність. Роль викладача в процесі гри постійно змінюється. На початку гри він активно контролює діяльність учасників, але поступово його роль зводиться до ролі активного спостерігача. Саме на викладачеві лежить відповідальність за успіх гри. Він повинен чітко визначити цілі гри та її складові елементи, створити такі умови, коли досягається максимальна зацікавленість студентів [2, с. 106].

Отже, результати наукового пошуку дають підстави стверджувати, що інтерактивні методи навчання іноземній мові спрямовані на розвиток культури спілкування і формування особистості, яка володіє креативним та аксіологічним потенціалом, технологіями творчого саморозвитку, самовдосконалення, самоактуалізації. Застосування сучасних інтерактивних методів навчання дає можливість вилучити із навчально-виховного процесу малоефективні способи передачі знань, сприяє формуванню іноземної комунікативної компетенції у говорінні у студентів немовних ВНЗ, а також забезпечує впровадження системно-діяльнісного підходу та реалізацію особистісно-орієнтованого навчання.

Література

1. Алексич Т. М. Використання інтерактивних технологій на уроках іноземної мови як засіб підвищення ефективності навчання /

Т. М. Алексич // Англійська мова та література. – 2008. – Травень (№ 13). – С. 2-4.

2. Олійник Т. І. Рольова гра у навчанні англійської мови : Посібник для вчителів / Т. І. Олійник. – К. : Освіта, 2004. – 128 с.

3. Олійник Т. І. Рольова гра у навчанні англійської мови / Т. І. Олійник. – К. : Освіта, 1992. – 127 с.

4. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К., 2007. – 142 с. 3.

5. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання : теорія і практика / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К., 2002. – 136 с.

6. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К., 2004. – 192 с.

7. Суворова Н. Інтерактивне навчання нові підходи / Н. Суворова. М. : Прогрес, 2005. – 214 с.

Оксана Гончарова. Інтерактивні методи в обученні иностранному языку.

В статье рассматриваются особенности применения интерактивных методов обучения на занятиях по английскому языку, приводятся их примеры и анализируются способы их использования.

Ключевые слова: *интерактивное обучение, мультимедийные средства, мозговой штурм, работа в группе, круглый стол, ролевая игра.*

Oksana Goncharova. Interactive learning methods of foreign languages.

The article deals with implementation of interactive learning for English classes. Some examples of interactive techniques are provided and means of its conducting are analyzed.

Keywords: *interactive learning, multimedia means, brainstorming, teamwork, round table, role play.*

Стаття надійшла до редакційної колегії 26.10.2016

УДК 37.042.1/316.658.2

© Городинський С. І., 2016

Городинський Сергій Ілліч

Буковинський державний медичний університет

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ІНСТРУМЕНТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ ФІЗИЧНИМ ЗДОРОВ'ЯМ

Проаналізувавши соціальну функцію фізичного виховання доведено що здоров'я є необхідною умовою існування та розвитку людини. А вся соціальна система фізичної культури має оздоровчий напрям.